

Voortgangsrapportage Peelland 2024

Veiligheidsplan 2023 – 2026

Ten behoeve van het driehoeksoverleg Peelland van 19-02-2025

Opdrachtgever: J. van de Ven (coördinerend gemeentesecretaris Integrale Veiligheid Peelland)

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Ondermijnende criminaliteit.....	4
Gedigitaliseerde criminaliteit en cybercriminaliteit	10
Maatschappelijke onrust, radicalisering en polarisatie	12
Personen met onbegrepen gedrag	14
Huiselijk geweld en kindermishandeling	15
Jeugd en Veiligheid	16

Inleiding

In deze rapportage leest u welke ambities op integrale veiligheid we in 2024 binnen Peelland hebben gerealiseerd. De inzet is gebaseerd op het uitvoeringsplan 2023-2024, wat de concrete uitwerking vormt van het veiligheidsplan Peelland 2023 – 2026.

Veiligheidsplan Peelland 2023 – 2026

Het Veiligheidsplan Peelland 2023-2026 is behandeld in de driehoek Peelland van 15 juni 2022, waarna deze is opgenomen in de uitwerking en vaststelling van de lokale veiligheidsplannen van de zes Peelgemeenten. Op deze vijf prioriteiten zetten we een stap extra:

1. Ondernijende criminaliteit
2. Gedigitaliseerde criminaliteit en cybercrime
3. Maatschappelijke onrust, radicalisering en polarisatie
4. Personen met onbegrepen gedrag
5. Huiselijk geweld en kindermishandeling

De bovengenoemde veiligheidsprioriteiten hebben raakvlak met elkaar en worden met elkaar verbonden door de volgende strategische thema's die hier doorheen lopen:

- A. Jeugd en Veiligheid
- B. Zorg en Veiligheid
- C. Bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid

Samenwerking op bovenlokaal niveau

Veiligheidsvraagstukken beperken zich niet tot gemeentegrenzen. Daarom werken we op het gebied van integrale veiligheid bovenlokaal (op niveau Peelland en Oost-Brabant) samen om de slagkracht te versterken en kennis en expertise met elkaar te delen. Zo proberen we efficiënt om te gaan met onze capaciteit.

Ondermijnende criminaliteit

Georganiseerde ondermijnende criminaliteit is misdaad die maatschappelijke structuren of het vertrouwen daarin schaadt. U kunt daarbij bijvoorbeeld denken aan het investeren van crimineel geld uit de drugshandel in onroerend goed, het dumpen van drugsafval in de natuur, arbeidsuitbuiting, enzovoorts. Ondermijnende criminaliteit is zichtbaar en onzichtbaar aanwezig in onze wijken, dorpen en het buitengebied.

De gezamenlijke aanpak van ondermijning staat stevig in Peelland. Alle partners werken samen en met het Peelland Interventie Team bouwen we aan een goede informatiepositie en grijpen we in bij signalen van (ondermijnende) criminaliteit binnen het basisteam. Omdat de modus operandi van criminelen continu aan verandering onderhevig is, betekent dit dat wij als overheidsorganisaties ook mee moeten bewegen. Een belangrijke taak ligt nog in het betrekken van het sociaal domein, met name in de aanpak van zorgcriminaliteit. Ook de aanpak jonge aanwas, zoals het ronselen van jongeren bij de georganiseerde misdaad, is een blijvend aandachtspunt.

De aanpak van ondermijnende criminaliteit in Peelland bestaat onder andere uit de integrale aanpak van RIEC-casuïstiek, handhavingsknelpunten en de uitvoering van gezamenlijke acties. Deze komen vaak voort uit projecten en signalen vanuit de partners binnen het Basisteam Peelland. De lokale (en regionale) aanpak richtte zich veelal op de door de regio geprioriteerde focusthema's.

Versterken van de informatiepositie

In Peelland werken de gemeenten intensief samen met integrale partners op het gebied van onder andere toezicht en handhaving (PIT) en het krijgen van een goede informatiepositie. Er is geïnvesteerd in het versterken van deze informatiepositie. Alle Peelgemeenten hebben een Lokaal Informatie Overleg (LIO); deze worden waar nodig verder versterkt en uitgebreid. Daarnaast is de cursus integrale casusanalyse door verschillende informatiecoördinatoren binnen de gemeenten gevolgd.

Daarnaast maken we gebruik van de zogenaamde Field Lab-methodiek; een innovatieve methodiek gericht op integrale samenwerking, waarbij binnen een korte looptijd complexe veiligheidsproblemen effectief aangepakt kunnen worden. Binnen dit traject werken multidisciplinaire teams aan strategische interventies die gedurende een periode van 100 dagen worden uitgevoerd. Het Field Lab in Oost-Brabant heeft de naam 'Roadrunners' meegekregen. Het specifieke doel in deze aanpak is om de distributie van illegale goederen, zoals drugs, medicijnen, wapens en explosieven, via distributiecentra te stoppen.

Investeren in de sociaal-maatschappelijke infrastructuur

In Peelland zijn 'bondgenootschappen' aangegaan en verder uitgebreid. Kern van deze 'bondgenootschappen' is om door middel van (publiek-private) samenwerking de aanpak van ondermijning een impuls te geven en op deze manier aan de voorkant te komen van de problematiek. Een effectieve aanpak vraagt om een brede beweging, waarbij overheid, inwoners en branches - waar mogelijk - nauw met elkaar samenwerken. Zo wordt er onder andere samengewerkt met de woningbouwcorporaties in de Peel voor meer veiligheid in de wijken en met het Platform Veilig Ondernemen (PVO) om de weerbaarheid van ondernemers te vergroten. Op het gebied van preventie wordt er geïnvesteerd in de verbinding tussen zorg, jeugd en veiligheid. Onder andere door middel van het programma 'de-normalisatie drugsgebruik'. De gemeente Helmond heeft in samenwerking met het RIEC een brancheavond georganiseerd voor de makelaardij en het notariaat ten behoeve van bewustwording, signaalherkenning en het bieden van een handelingsperspectief.

Boa's tijdens een vondst van drugsgerelateerde goederen

Communicatie sterker inzetten als instrument tegen ondermijning

Communicatie vormt een vast onderdeel van de aanpak van ondermijning binnen Peelland. Ieder kwartaal vindt er een breed communicatieoverleg met de communicatieadviseurs van gemeenten en het RIEC plaats, waarin ondermijning als focus is aangebracht. Gerichte communicatie is van belang om het bewustzijn ten aanzien van ondermijnende criminaliteit en de meldingsbereidheid te vergroten. In 2024 is de meldingsbereidheidscampagne 'Samen Voor een Veilige Buurt' (SVVB) uitgerold. Dit bracht burgers in de gelegenheid om laagdrempelig en anoniem signalen van ondermijning te melden m.b.t. drugslabs en hennepkwekerijen. Naar aanleiding van deze campagne was een stijging te zien in het aantal meldingen. De ontvangen meldingen zijn beoordeeld en een deel van deze meldingen heeft geleid tot casuïstiek binnen het gemeentelijke LIO.

Aantal meldingen per gemeente		
	Meldkaart SVVB/digitaal meldpunt (website)	MMA
Deurne	34	13
Asten	44	13
Someren	45	4
Laarbeek	18	15
Helmond	157	218
Gemert-Bakel	86	23

Borgen van voldoende afhandelingscapaciteit

Afhandelingscapaciteit is cruciaal voor zowel de afhandeling van PIT-acties als RIEC-casuïstiek. Deze borging is continu onder de aandacht. In 2024 is extra voorbereidings- en afhandelingscapaciteit toegevoegd t.b.v. PIT acties in de vorm van een informatiecoördinator PIT voor 18 uur per week. Vanaf 2025 zijn deze uren structureel geborgd in de begrotingen.

In 2024 hebben meerdere personele wisselingen plaatsgevonden m.b.t. de invulling van de functies van Basisteamprogrammameider Ondermijning (werving gestart in Q4 2024, startdatum januari 2025) en Coördinator PIT (startdatum december 2024). Deze wisselingen zijn van invloed geweest op de uitvoering. Mede door de inspanning van andere partners konden de PIT-acties doorgang vinden. Zo hebben gemeenten zelf PIT-acties georganiseerd, in samenwerking met (convenant)partners. Dankzij deze gezamenlijke inspanningen, konden alsnog 38 PIT-acties uitgevoerd worden (zie ook tabel pag. 7). Vanaf 2025 zijn we (qua aansturing) weer op volledige sterkte.

Professionalisering, opleiden en trainen en verdere borging van spilfuncties

Voor een effectieve aanpak van ondermijning blijft het van belang dat collega's in Peelland worden opgeleid en getraind. Daarom zijn verschillende kennissessies, opleidingen en trainingen verzorgd voor de partners, bijvoorbeeld een training ontleurd projectleiderschap, intelligence en integrale casusaanpak. Ook zijn er Bibob-trainingen, kennissessies Wet Victoria, kennissessies Douane en een kennissessie gemeentelijke aanpak van ondermijning (door mr. Franc Pommer) georganiseerd. Vanuit het PIT worden regelmatig trainingen gevolgd met ketenpartners, bijvoorbeeld over arbeids- en seksuele uitbuiting of over criminele uitbuiting jongeren. Er zijn meerdere PIT toezichthouders en BOA's die de tweedaagse training 'organiseren en uitvoeren van een integrale controle ondermijning' hebben gevolgd of hebben deelgenomen aan de tweedaagse verdiepingstraining 'bestuurlijke bevoegdheden' bij LOODS12.

Daarnaast is er binnen de Peelgemeenten een cursus financiële weerbaarheid georganiseerd (d.a. bestuurlijk afpakken) waaraan medewerkers van Veiligheid en Financiën hebben deelgenomen. Hierdoor is de samenwerking tussen Veiligheid (specifiek ondermijning) en Financiën versterkt en zijn mogelijkheden besproken om de bestuurlijke incasso te effectueren. Ook hebben de gemeenten Someren (het LIO-team) en Helmond (3 teams van toezicht en handhaving) de interactieve ondermijningstraining 'Experience De Verborgene Waarheid' gevolgd in LOODS12. Verder zijn er presentaties en trainingen gevolgd t.b.v. bewustwording en signaalherkenning ondermijning door diverse ambtelijke teams van de gemeenten Helmond, Laarbeek en Gemert-Bakel. Tot slot heeft het LIO-team van de gemeente Laarbeek een training Mensenhandel gevolgd in LOODS12.

Actiemaand logistieke knooppunten en transport

In het vierde kwartaal was er extra aandacht voor het thema logistieke knooppunten en transport. In deze periode hebben in het Basisteam Peelland verschillende activiteiten plaatsgevonden, bestaande uit gezamenlijke preventieve en repressieve acties en controles uitgevoerd door verschillende samenwerkende overheidsinstanties. Algemene doelstellingen:

- tegengaan en verstoren van ondermijnende criminaliteit in transport en logistiek;
- bevorderen van regionale integrale samenwerking;
- vergroten van bewustzijn, weerbaarheid en meldingsbereidheid van (transport)bedrijven, werkgevers en werknemers in relatie tot mogelijke (drugs)criminaliteit.

Vergroten van rendement in de aanpak door in te spelen op lokale problematiek

In de maand juni vond er in Oost-Brabant de 'Maand tegen Mensenhandel' plaats. Onder leiding van het PIT vonden controles plaats op arbeidsuitbuiting en seksuele uitbuiting. Het PIT wordt met name bottom-up gevoed met lokale signalen. In 2024 hebben er 29 lokale, gezamenlijke acties plaatsgevonden, onder andere op bedrijventerreinen, recreatieparken en in opslaglocaties. Naast de reguliere acties hebben er 9 prostitutiecontroles plaatsgevonden.

In Helmond zijn aanzienlijk meer PIT-Acties georganiseerd, gezien (1) het stedelijk karakter als centrumgemeente, (2) de grotere mate van voorbereidings- en (juridische) afhandelingscapaciteit en (3) omdat de gemeente Helmond een aantal acties nagenoeg zelfstandig voorbereid waardoor het minder capaciteit van de coördinator- en informatiecoördinator PIT vraagt.

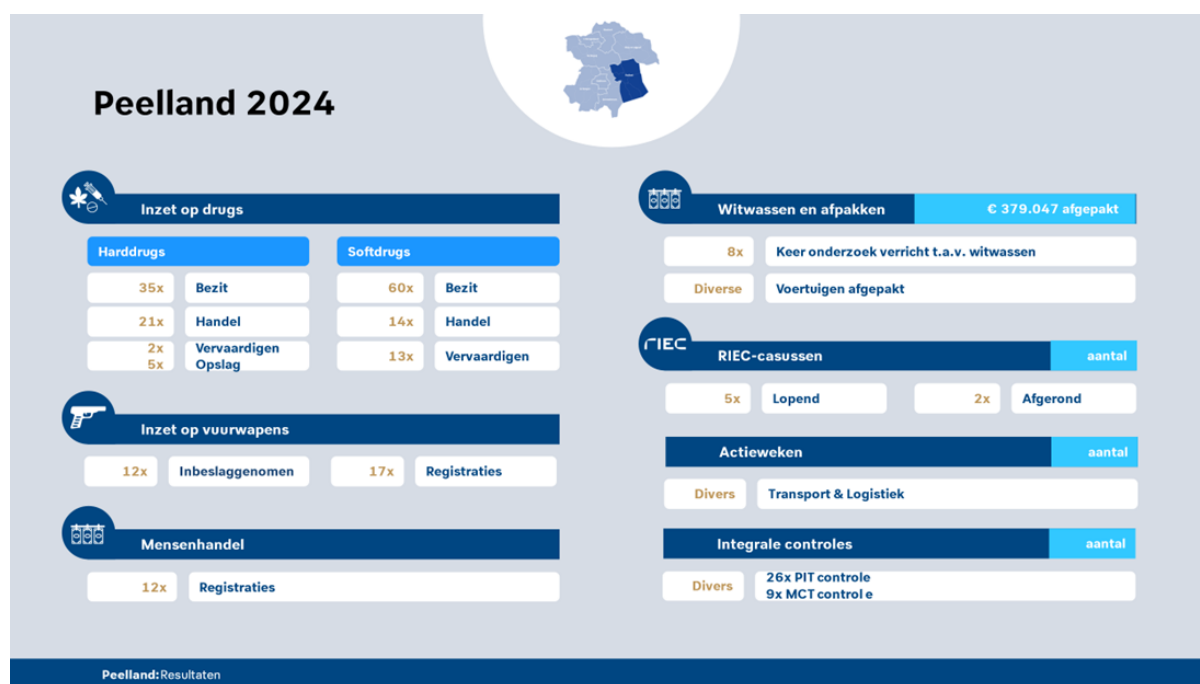
Bij controles zoals huisvesting arbeidsmigranten werden gesprekken gevoerd met arbeidsmigranten, huiseigenaren, uitzendbureaus en sekswerkers. Daarbij werd voorlichting gegeven, maar ook informatie opgehaald over woon-, werk- en leefomstandigheden. In meerdere gevallen bleek dat de vergunningen niet op orde waren, er sprake was van illegale, onvergunde prostitutie, adresfraude en niet (juist) ingeschreven medewerkers. Zo werden er ook brandgevaarlijke situaties aangetroffen en milieuovertredingen geconstateerd. Naast controles werden ook bewustwordingsactiviteiten georganiseerd voor professionals (zoals gemeenten, politie, welzijnsorganisaties).

Gezamenlijke acties vanuit het PIT per gemeente	
Deurne	7
Asten ¹	1
Someren	6
Laarbeek	2
Helmond	19
Gemert-Bakel	3

Tijdens deze acties zijn in totaal 116 locaties bezocht, variërend van woningen, bedrijven, horeca, opslaglocaties tot hotels/vakantieparken.

Inzet Districtsrecherche (Helmond) i.r.t. ondermijning Peelland in 2024

- 4 opsporingsonderzoeken gedraaid naar verdovende middelen (synthetische drugs, cocaïne)
- 9 onderzoeken op het gebied van afpakken/witwassen (€1.504.934)

Abbeelding: Politie inzet Basisteam Peelland 2024

Inspelen op nieuwe vormen van ondermijning

De verkregen data en (fenomeen)informatie, wordt gebruikt om tot eventuele beleidskeuzes en acties over te gaan. Duiding vindt onder andere plaats in het Ambtelijk Voorbereidend Overleg (AVO) van Peelland, het Peelland Informatie Plein (PIP) en in het Peelland Interventie Team (PIT). Op deze wijze wordt een zichzelf versterkend beeld opgebouwd. De Belastingdienst heeft in het kader van diverse RIEC-casuïstiek onderzoeken ingesteld. Deze onderzoeken hebben geleid tot nieuwe opgelegde navorderings- en/of naheffingsaanslagen dan wel tot een correctie van reeds eerder vastgestelde belastingaanslagen. Als gevolg hiervan zijn er nieuwe belastingsschulden ontstaan,

¹ In verband met een zeer grootschalig lokaal handhavingstraject lag in 2024 de prioriteit niet bij reguliere PIT acties. Alle capaciteit is vanuit de gemeente Asten noodzakelijk geweest om het lokale traject goed voor te bereiden en tot uitvoer te brengen.

danwel dat bestaande belastingschulden verhoogd zijn. Waar van toepassing zijn er ook bestuurlijke boetes opgelegd en is belastingrente in rekening gebracht. In de gevallen waarin de belastingschulden onherroepelijk vast zijn komen te staan en de particulieren en/of ondernemingen niet aan hun betalingsverplichting kunnen of willen voldoen, is beslag gelegd op (on)roerende zaken zoals woningen, voertuigen en/of andere (luxe)goederen. M.b.t. het HHK price heeft de Belastingdienst zich gericht op 4 fiscale boekenonderzoeken.

Het verder versterken van de bestuurlijke weerbaarheid in de volle breedte

De partners willen dat criminelen zo min mogelijk misbruik kunnen maken van onze samenleving en overheid. De aanpak om dit te voorkomen is gericht op het (verder) versterken van kwetsbare personen, gebieden, branches en het weerbaar(der) maken van de overheid.

De gemeenten zetten sinds 2020 in op het weerbaarder maken van de gemeentelijke organisatie. Bureau Broekhuizen heeft een onderzoek uitgevoerd binnen enkele afdelingen van de gemeenten Asten en Someren. Dit heeft een rapport opgeleverd met diverse aandachtspunten en aanbevelingen om de weerbaarheid van de onderzochte teams te vergroten. Dit onderzoek is een aanvulling op het onderzoek van het CCV in 2022. Om ervoor te zorgen dat ook andere gemeenten de lessen uit Asten en Someren kunnen benutten, heeft Bureau Broekhuizen de belangrijkste lessen uit deze onderzoeken gebundeld in een handreiking.

In Peelland is het eerste Diner Pensant (dinersessie) georganiseerd in Brabant. Dit naar voorbeelden elders in het land waar dergelijke sessies een positieve impact hadden. Gemeentesecretarissen konden tijdens het diner in een aangename setting vrijuit spreken over hun ervaringen en uitdaging op het gebied van een weerbare overheid. Met als doel dat zij hun rol daardoor (nog) beter kunnen pakken.

In het zogenoemde B7-overleg zijn, naast Helmond, o.a. de gemeenten Oss, Eindhoven en 's-Hertogenbosch aangesloten. In dit verband is veel kennis en ervaring gedeeld over de vijf thema's uit de Brabantse Norm Weerbare Overheid (BNWO). In 2024 is met name screening van kwetsbare functies en VPT (Veilige Publieke Taak) aan bod gekomen. Met behulp van het werkbudget weerbare overheid zijn allerlei initiatieven in Oost-Brabant ondersteund, die gerelateerd zijn aan bovengenoemde BNWO-thema's, zoals het Veiligheidsinformatieknooppunt Ondernijning gemeente Helmond. Ook hebben diverse toezichthouders van Peelland deelgenomen aan de tweedaagse basistraining Integrale Controle Ondernijning en aan de tweedaagse training Toepassen Bevoegdheden.

Versterken van de samenwerking op toezicht en juridische instrumenten.

Er wordt uniform Bibob beleid gevoerd op verschillende beleidsterreinen binnen de gemeenten. Ook wordt op uniforme wijze het Damocles-beleid gehanteerd 'om de dijken even hoog te houden' en het waterbedeffect te voorkomen. Hiermee voldoen de Peelgemeenten aan gestelde eisen over de Wet Bibob en de Opiumwet uit de Brabantse Norm Weerbare Overheid. Daarnaast is er in 2024 een gezamenlijke aanzet gemaakt tot het opstellen van een beleidsregel en i.r.t. de integrale aanpak op de Wet goed Verhuurderschap. Dit zal in 2025 een vervolg krijgen.

Het grootste aantal Bibob-onderzoeken ziet toe op aanvragen in het kader van vergunningsaanvragen bouw (Omgevingswet), Horeca (Alcoholwet) en Milieu. Een aantal gemeenten heeft dit jaar onderzoeken gedraaid op aanbestedingen en vastgoedtransacties.

Aantal Bibob-onderzoeken per gemeente	
Deurne	30

Asten	26
Someren	26
Laarbeek	34
Helmond	45
Gemert-Bakel	10

Ambtelijke sessies vanuit de Rijksrecherche

De Rijksrecherche heeft twee sessies verzorgd voor de gemeenteambtenaren en de gemeentesecretarissen van Peelland. Hierin werd de kwetsbaarheid van de gemeentelijke organisatie besproken en de wijze waarop ambtenaren kunnen voorkomen dat zij zelf (onbewust) worden gebruikt door criminele organisaties.

Blijven(d) bijdragen aan regionale samenwerking

Peelland is vertegenwoordigd in verschillende regionale gremia. Voorbeelden hiervan zijn het regionaal Interventiecoördinatoren overleg, het Regionaal Basisteam Programmaleiders Overleg Oost-Brabant en de samenwerking met AVIM van politie in het kader van de aanpak mensenhandel. Tevens neemt gemeente Helmond deel aan de B5 en B7 structuur waardoor kennis op (inter)regionaal niveau wordt gedeeld en tegelijkertijd Peelland wordt vertegenwoordigd. Ook is ingezet op samenwerking met woningcorporaties, ZLTO en PVO.

Opbrengsten inzet versterkingsgelden 2024

In de periode 2022-2024 waren er door het Ministerie van JenV voor de regio Brabant-Zeeland structurele versterkingsgelden beschikbaar gesteld. De basis hiervoor was het 'Plan Versterkingsgelden aanpak ondermijning regio Brabant Zeeland'. In de basisteams, waaronder Peelland, zijn deze gelden ingezet om de doe-kracht te versterken. In Peelland is vanuit dit budget tot eind 2024 een tijdelijk projectleider implementatie Brabantse Norm Weerbare Overheid bekostigd. Enkele daaraan gerelateerde activiteiten: ondersteuning bij het opstellen van een concept privacy protocol (Gemert-Bakel), het geven van trainingen en presentaties aan verschillende gemeentelijke afdelingen (bewustwording en signaalherkenning), een training gericht op de bestuurlijke incasso (bestuurlijk afpakken) en het oprichten van zogenaamde LIO's.

Met de LIO-leden is het belang besproken van het intensief samenwerken van de verschillende domeinen binnen de respectievelijke gemeenten, zodat voorkomen kan worden dat gemeenten (onbedoeld) ondermijnende activiteiten faciliteren. Ook is gesproken over het belang om het gesprek met een collega aan te gaan als er sprake is van (professionele) onderbuikgevoelens. Men dient zich te beseffen dat gemeenten over enorm veel informatie beschikken. Deze informatie dient bij elkaar gebracht te worden om duiding te geven aan mogelijke ondermijnende signalen. Ook is met de LIO-leden veel aandacht besteed aan het herkennen en erkennen van signalen binnen het werkveld van elk domein aan de hand van sprekende voorbeelden.

Weerbare samenleving

De onlinecampagne 'samen voor een veilige buurt' is in 2024 doorgetrokken naar een fysieke (offline) meldingsbereidheidscampagne binnen het basisteam Peelland. Alle huishoudens van vier gemeenten binnen het basisteam ontvingen een brief van de burgemeester met een (folder en een) meldkaart, evenals een uitleg en verwijzing naar Meld Misdaad Anoniem. In dit fysiek informatiepakket werden de risico's geschetst van ondermijning. Via de meldkaart hebben de gemeenten ruim tweehonderd meldingen ontvangen. Voor de herkenbaarheid werd dezelfde 'huisstijl' gebruikt als bij de social mediacampagne 'Samen voor een veilige buurt'.

Gedigitaliseerde criminaliteit en cybercriminaliteit

Met de snelle digitalisering van onze samenleving zijn er nieuwe vormen van criminaliteit ontstaan: gedigitaliseerde criminaliteit en cybercrime. Gedigitaliseerde criminaliteit is criminaliteit die al bestond, zoals oplichting en diefstal, maar die nu met behulp van ICT gepleegd wordt.

Cybercriminaliteit betreft delicten waarbij ICT het middel én het doel is, bijvoorbeeld hacken en ransomware.

De aanpak van deze vormen van criminaliteit richt zich enerzijds op de aanpak van daders en de bescherming van inwoners. Anderzijds is er ook aandacht voor 'het eigen huis op orde'. In 2024 zijn er zowel binnen de politie (landelijke hack gegevens politiemedewerkers) als binnen gemeenten incidenten geweest. Dit bevestigt de continue aandacht die er moet zijn voor de beveiliging van eigen systemen.

De aanpak van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit vraagt daarnaast om specifieke kennis en expertise die op lokaal niveau niet altijd toereikend is. Om die reden wordt de aansluiting gezocht in de samenwerking met partners en de ondersteuning op regionaal en landelijk niveau.

Analyse slachtofferschap

Deze analyse is in 2023 al uitgevoerd in Helmond (analyse slachtoffers van bijvoorbeeld aan- en verkoopfraude). Waar relevant zijn de uitkomsten gedeeld met de andere gemeenten. De analyse draagt bij aan het kiezen van doelgroepen voor de bewustwordingssessies.

Uit raakvlakken met andere thema's (o.a. ondermijning en radicalisering) blijkt dat jongeren extra kwetsbaar zijn voor ronselpraktijken. Het thema jonge aanwas wordt in 2025 een aandachtspunt.

Verhogen bewustzijn bij inwoners

Gemert-Bakel en Helmond hebben avonden georganiseerd voor senioren om het bewustzijn rondom gedigitaliseerde criminaliteit te verhogen. Ook de politie heeft hierin een rol gespeeld. Thema's waren onder andere aan- en verkoopfraude en helpdeskfraude. Daarnaast is de oudere doelgroep ook gevoelig voor vormen van oplichting, waarbij het profiel van een bekende wordt 'nagebootst' om het slachtoffer geld afhandig te maken. In 2024 heeft deze vorm van oplichting ook plaatsgevonden met 'nepagenten'.

Via storytelling, herkenbare verhalen voor de doelgroep, werden inwoners weerbaarder gemaakt voor deze vorm van criminaliteit. De verhalen zijn gebaseerd op verhalen van echte slachtoffers. Daarmee is het te vertellen verhaal authentieker, aansprekender en geloofwaardiger. De doelstelling is om deze avonden volgend jaar (2025) ook in de andere gemeenten te organiseren. Een preventieve maatregel voor bewustwording, die in 2023 reeds is ingezet, is de implementatie van Hackshield.

Regionale producten en samenwerking

De aansluiting bij het Expertteam Digitale Veiligheid Oost-Brabant, is vanuit de Peelgemeenten geborgd. Waar nodig is gebruik gemaakt van trainingen en opleidingen.

Inzet politie en OM

In het tweede halfjaar van 2024 zijn de eerste digitale professionals gestart bij de Teamrecherche en is er een Digitale Meldkamer ingericht. Bij digitale criminaliteit wordt ook ter plaatse gegaan.

Ook voor wat betreft voorlichting zijn er verschillende initiatieven geweest. Vanuit de politie is een bijeenkomst georganiseerd over de aanpak van gedigitaliseerde criminaliteit en cybercriminaliteit.

Deze sessie was voor lokale bestuurders, die werden meegenomen in twee opsporingsonderzoeken. Daarnaast is er aangesloten bij de Digitale Week voor Jongeren.

Handelingsperspectief

Vanuit Peelland zoeken we continu de aansluiting met regionale en landelijke ontwikkelingen. De totstandkoming van het handelingskader onderzoeken we in regio-verband.

Figuur: Storytelling avond voor senioren

Maatschappelijke onrust, radicalisering en polarisatie

Het dreigingsniveau in Nederland heeft in 2024 op niveau 4 (substantieel) gestaan. Dit betekent dat de kans op een aanslag reëel is, onder andere door de aanhoudende dreiging van het jihadisme. Op 19 september 2024 werd een mesaanval gepleegd, waarbij de dader door het OM verdacht wordt van een terroristisch motief. Als dit motief wordt bewezen is dit de eerste terroristische aanslag in Nederland sinds de tramaanslag in Utrecht in 2019.

Opvallend in 2024 is daarnaast het mixen van ideologieën, de opkomst van het soevereine gedachtegoed en de snelle online radicalisering bij met name de jongeren doelgroep. Zowel rechts-extremistische als jihadistische groepen gebruiken internet actief voor de werving van jeugdigen. Deze online ronseling is ook merkbaar in het aantal minderjarigen dat dit jaar in Nederland is opgepakt.

De Peelgemeenten blijven de samenwerking met partners continueren als het gaat om het voorkomen, bestrijden en aanpakken van polarisatie, radicalisering, extremisme, discriminatie en maatschappelijke onrust.

Tijdig opschalen en duiden via de weegtafel

Gemeenten zijn regievoerder van de lokale aanpak op radicalisering. Deze inzet richt varieert van het tijdig signaleren van radicalisering en extremisme tot het bijdragen aan de re-integratie van (ex)extremisten in hun sociale omgeving. Ook de politie en het OM hebben hierin een belangrijke rol, met name gericht op signalering, opsporing en vervolging.

Signalen kunnen worden ingebracht bij de weegtafel radicalisering in het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant-Zuidoost die actief is voor de hele regio Oost-Brabant. Daar wordt het signaal gewogen en een integrale aanpak afgestemd.

Gemeente	Casuïstiek 2024
Asten	0
Deurne	1
Gemert-Bakel	0 ²
Helmond	5
Laarbeek	0
Someren	0

Wijkagenten, boa's en toezichthouders als voelspriet in de wijk

Onder andere met behulp van de trainingen vanuit het Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering (ROR) zijn medewerkers uit bovenstaande doelgroep getraind om beter signalen te kunnen herkennen.

Regionale en landelijke overleggen

Vanuit Peelland is er aansluiting geborgd bij:

1. De weegtafel radicalisering van het Zorg- en Veiligheidshuis Brabant-Zuidoost
2. Expertteam Maatschappelijke Onrust Oost-Brabant
3. Programmaraad Maatschappelijke Onrust

² Eén potentiële casus in vooronderzoek.

Ook in 2025 is deze inzet geborgd, door aansluiting namens Helmond en de programmaleider integrale veiligheid vanuit de Peel.

Inzet op awareness en trainingen

Binnen Peelland is in 2024 gebruik gemaakt van het uitgebreide trainingsaanbod vanuit het ROR. Deze trainingen zijn bedoeld om professionals signalen beter te laten herkennen, om casuïstiek (indien nodig) eerder op te kunnen schalen. Voor 2025 maken we via het expertteam een opleidingsplanning om de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten.

Van de volgende trainingen is in 2024 gebruik gemaakt door de gemeenten binnen basisteam Peelland:

- Basistraining radicalisering en extremisme (4 deelnemers)
- Aandachtsfunctionaris radicalisering (3 deelnemers)
- Basistraining rechts-extremisme (1 deelnemer)
- Potentieel gewelddadige eenlingen (3 deelnemers)
- Verschijningsvormen van extremisme (4 deelnemers)
- Interculturele professionaliteit (2 deelnemers)

In 2024 is er daarnaast vanuit het regiobureau integrale veiligheid Oost-Brabant en het expertteam een congres georganiseerd op het thema maatschappelijke onrust en radicalisering. De doelgroep voor dit congres waren bestuurders binnen Oost-Brabant en in een latere fase is de aanmelding ook opengezet voor ambtenaren. Basisteam Peelland was zowel bestuurlijk als ambtelijk vertegenwoordigd.

Collectieve aanvraag versterkingsgelden Oost-Brabant

Vanuit een collectieve aanvraag vanuit de regio uit 2024 is er in 2025 extra capaciteit toegekend aan Oost-Brabant voor een hands-on projectmedewerker die een aantal uur aan de slag kan bij de gemeenten in onze regio. Deze medewerker gaat binnen basisteam Peelland onder andere ondersteunen bij de eerste bijeenkomst voor aandachtsfunctionarissen. De aandachtsfunctionarissen zorgen voor aandacht op het thema binnen de eigen organisatie en helpen medewerkers om een signaal op de juiste plek te melden.

Personen met onbegrepen gedrag

Jarenlang zien we al een toename van het aantal personen met verward of onbegrepen gedrag in de openbare ruimte. Bijvoorbeeld iemand die veel in zichzelf praat en zijn of haar huis laat verloederen. Of iemand die door drank of drugsgebruik gevaarlijk gedrag en overlast veroorzaakt. Het gaat om kwetsbare personen die soms zorg nodig hebben om deel te kunnen nemen aan de maatschappij.

Door onder andere de bezuinigingen in de zorg neemt de problematiek toe, waardoor politie en handhaving vaak meldingen krijgen over mensen die zorg nodig hebben en/of overlast of onveilige situaties veroorzaken. Tegelijkertijd kunnen politie en handhaving niet de oplossing bieden die nodig is: de oplossing zit vaak in het zorgdomein, zoals de GGZ en de maatschappelijke opvang. De politie legt dit soort meldingen vast onder de noemer E33.

Met de gemeente als regiehouder wordt integraal samengewerkt op casuïstiek. Dit ligt met name bij het sociaal domein. Het veiligheidsdomein komt pas in beeld op het moment dat een casus uit de hand dreigt te lopen op het gebied van veiligheid van de betrokkene zelf of de maatschappij.

Integrale aanpak casuïstiek

We houden vanuit de gemeente zicht op de juiste inzet van zorgpartijen en zorgen dat deze tijdig zijn aangehaakt. Deze preventieve inzet zetten we op lokaal niveau weg. Met ondersteuning vanuit het Zorg- en Veiligheidshuis pakken we de complexe casuïstiek integraal op.

Aansluiting regionale structuur en overleggen

De aansluiting bij Programmaraad Zorg & Veiligheid is geborgd vanuit Peelland door Laarbeek, Helmond en de programmaleider integrale veiligheid.

Verminderen inzet van politiecapaciteit

Afgesproken is dat binnen de GGZ eerst intern getracht wordt om op te schalen bij een casus, alvorens er politie wordt ingezet ter assistentie. Onderdeel van de inspanningsverplichting van de GGZ is ook het extra trainen van hun medewerkers. In de praktijk blijkt dit nog niet altijd te werken, bijvoorbeeld omdat er geen medewerking is van de ambulance of zorginstantie of omdat de hulp lang op zich laat wachten. Dit blijft zowel lokaal als regionaal een aandachtspunt.

Huiselijk geweld en kindermishandeling

Geweld in afhankelijkheidsrelaties is een van de meest voorkomende vormen van geweld. In 2024 werd volgens de 'Prevalentiemonitor huiselijk geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag' 9 procent van de bevolking van 16 jaar en ouder slachtoffer van een of meerdere vormen van huiselijk geweld in de afgelopen 12 maanden. Binnen de decentrale aanpak is de gemeente primair verantwoordelijk voor de uitvoering van de aanpak van huiselijk geweld. Dit ligt primair bij het sociaal domein. Daarnaast wordt er samengewerkt met diverse partners in het veiligheids- en zorgdomein.

In 2024 is daarnaast landelijk het plan van aanpak Stop Femicide! Gepresenteerd. Femicide is dodelijk geweld tegen vrouwen en meisjes. Denk daarbij aan bijvoorbeeld dodelijk (ex)partner geweld. Gemiddeld wordt er iedere 8 dagen een vrouw vermoord vanwege het feit dat ze vrouw is. In 2025 gaan we binnen Peelland, naast de al bestaande aandacht voor huiselijk geweld en kindermishandeling, ook aan de slag met de aanpak Stop Femicide!

De aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling verdient blijvend extra aandacht, focus en inzet van alle partijen.

Integrale aanpak casuïstiek

Vanuit de signaleringsrol worden door politie met regelmaat zorgmeldingen opgemaakt indien een zorgelijke situatie wordt aangetroffen. Daarnaast kan ook een dreigingsanalyse opgemaakt worden indien er nog een mogelijke dreiging richting het slachtoffer bestaat waaruit eventuele extra veiligheidsmaatregelen opgelegd kunnen worden. Een van deze veiligheidsmaatregelen is een tijdelijk huisverbod. In onderstaand overzicht leest u hoeveel huisverboden er in 2023 en 2024 zijn opgelegd per Peelgemeente.

Opgelegde huisverboden per Peelgemeente	2023	2024
Deurne	0	1
Asten	1	1
Someren	2	0
Laarbeek	0	4
Helmond	12	9
Gemert-Bakel	2	0
<i>Totaal</i>	<i>17</i>	<i>15</i>

Aansluiting regionale overleggen

De aansluiting bij Programmaraad Zorg & Veiligheid is geborgd vanuit Peelland door Laarbeek, Helmond en de programmaleider integrale veiligheid.

Jeugd en Veiligheid

De drie strategische thema's³ hebben overlap met de uitgevoerde acties die eerder onder de vijf prioriteiten zijn genoemd. Op het thema Jeugd en Veiligheid is deze overlap er niet volledig. U leest in dit onderdeel nog een aantal aanvullende bijzonderheden op dit thema.

Haltverwijzingen door de Peelgemeenten

Jongeren van 12 tot 18 jaar die strafbare feiten plegen, zoals bijvoorbeeld: winkeldiefstal, vernieling, openbaar dronkenschap of oplichting kunnen naar Halt worden verwezen. Wanneer de jongere zijn Halt-interventie positief afrondt, wordt een officiële sanctie (vaak met een strafblad als gevolg) voorkomen. De Haltverwijzing is gericht op een gedragsverandering, waarbij negatieve consequenties voor de toekomst van de jongere worden voorkomen. De Politie, de boa's, de leerplichtambtenaar en de Officier van Justitie kunnen naar Halt verwijzen. Dit jaar is er zowel bestuurlijk als ambtelijk extra aandacht besteed aan het verwijzen naar Halt.

Boa's kunnen maar voor een beperkt aantal feiten naar Halt verwijzen. Gemeente Helmond heeft een aanvullende aanwijzing op de generieke feiten, zodat er in meer situaties een Haltverwijzing kan worden toegepast. Deze aanvullende aanwijzing is in 2024 besproken en gedeeld in basisteamverband.

Onderstaande cijfers zijn het aantal haltverwijzingen in 2024 binnen Peelland.

Verwijzende instantie	Asten	Deurne	Helmond	Gemert-Bakel	Somereren	Laarbeek
Totalen	8	24	70	20	14	10
Boa			14	1	1	6
Leerplicht			8	1	4	1
Ovj			1			
Politie	8	24	47	18	9	3

Preventie met Gezag

Gemeente Helmond heeft versterkingsgelden ontvangen voor Preventie met Gezag. Deze middelen zijn toegekend om de domein overstijgende, gebiedsgerichte aanpak gericht op het voorkomen van jeugdcriminaliteit in de kwetsbaarste wijken te versterken. Samen met ketenpartners is gekomen tot een gedragen plan van aanpak voor Helmond, onder de noemer 'Daadkrachtige Preventie & Begrenzen met Perspectief'.

Ronde langs de basisteams

In 2024 is er vanuit de Dienst Regionale Intelligence Organisatie (DRIO) een ronde gemaakt langs de basisteams in Oost-Brabant met een presentatie over jeugd en jonge aanwas. In 2022 is de opdracht gegeven om jeugdcriminaliteit in Oost-Brabant te onderzoeken. Een eerdere analyse toonde op dit gebied binnen Oost-Brabant blinde vlekken aan. Het beeld wat dit jaar voorlag, is een vertaling van dit beeld naar basisteam Peelland. Aan de strategische analyse wordt in 2025 verder vervolg gegeven.

³ Zorg en veiligheid, jeugd en veiligheid en bestuurlijke en maatschappelijke weerbaarheid.